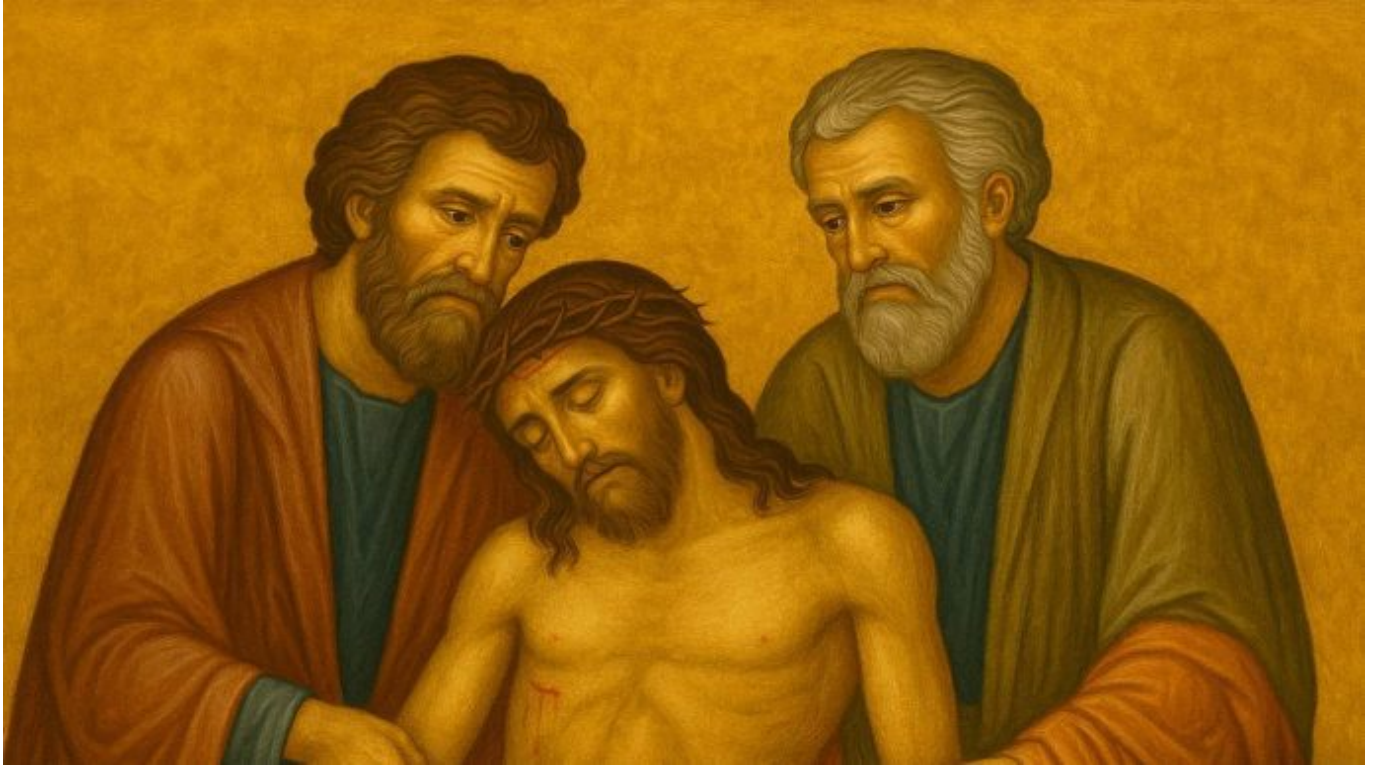

Άγιος Νικόδημος ο Μυροφόρος και κρυφός μαθητής του Κυρίου

/ [Πνευματικά Αποσπάσματα](#)

Μια από τις πλέον εμβληματικές και συμπαθείς μορφές της Καινής Διαθήκης είναι και ο άγιος Νικόδημος, ο κρυφός μαθητής του Κυρίου και φροντιστής Του κατά την ταφή Του, ο οποίος με τον άγιο Ιωσήφ τον από Αριμαθαίας, αποκαθήλωσαν, φρόντισαν, μύρωσαν και ενταφίασαν το άχραντο σώμα Του.

- [Λάμπρος Σκόντζος, Θεολόγος](#)

Ήταν Ιουδαίος και είχε ευγενή και πλούσια καταγωγή, και για τούτο αναδείχτηκε «άρχων των Ιουδαίων», ήτοι: λαϊκό μέλος του Μεγάλου Συνεδρίου, το οποίο κυβερνούσε και λάμβανε τις μεγάλες αποφάσεις για τον ιουδαϊκό λαό, έχοντας διοικητικές, δικαστικές, νομοθετικές και θρησκευτικές αρμοδιότητες. Επίσης αυτό ασκούσε φορολογικά καθήκοντα και νομοθετούσε για θέματα αστικού και ποινικού δικαίου. Δίκαζε υποθέσεις αστικής και ποινικής φύσεως, όπως μοιχεία, αποστασία πόλεως, περί ψευδοπροφητών και βλάσφημων, όπως επίσης αποφαινόταν αμετάκλητα σε ζητήματα νομικά, επί των οποίων διαφωνούσαν τα τοπικά Ιουδαϊκά δικαστήρια (βλ. Ματθ.26,65. Ιωαν.19,7, κλπ). Οι κατακτητές Ρωμαίοι, για τους

δικούς τους λόγους, διατήρησαν τη λειτουργία του, αλλά είχαν τον έλεγχο σε αυτό, μέσω των Σαδδουκαίων, οι οποίοι είχαν συνταυτιστεί με αυτούς.

Ως μέλη του Μεγάλου Συνεδρίου αναδεικνύονταν άνδρες με ευγενή και επιφανή καταγωγή, οικονομική επιφάνεια και μόρφωση. Φαίνεται πως με αυτές τις προϋποθέσεις ανήλθε στο υψηλό αυτό αξίωμα και ο Νικόδημος.

Ως προς την θρησκευτική του ταυτότητα ανήκε στην ομάδα των αυστηρών θρησκευόμενων, αυτή των Φαρισαίων. Μάλιστα αναφέρεται ότι ήταν ενταγμένος σε μια μεγάλη ομάδα ένθερμων Ιουδαίων, οι οποίοι διακατέχονταν από εθνικιστικές αντιλήψεις και καλλιεργούσαν έντονα την προσδοκία της ελεύσεως του Μεσσία. Επίσης ήταν και διαπρεπής νομικός, δηλαδή δάσκαλος και ερμηνευτής του μωσαϊκού νόμου, ο οποίος όριζε την καθημερινή ζωή των Ιουδαίων και τους κανόνες διακυβέρνησης από το Μεγάλο Συνέδριο.

Το όνομά του ήταν συνηθισμένο στους Έλληνες και τους ελληνοιστές, δηλαδή σε εκείνους που δεν είχαν ελληνική καταγωγή, αλλά είχαν υιοθετήσει τον ελληνικό πολιτισμό και τον ελληνικό τρόπο ζωής, ο οποίος όριζε την εποχή εκείνη τον πολιτισμένο και εκλεπτυσμένο άνθρωπο. Κάποιοι υποστηρίζουν ότι το όνομά του είναι ο εξελληνισμένος τύπος του εβραϊκού ονόματος Νακδαμόν (Nakdam, Nakdimon). Η επικρατούσα άποψη είναι ότι ο ίδιος, ως μορφωμένος άνδρας, υιοθέτησε την ελληνική κουλτούρα και έλαβε το ελληνικό όνομα Νικόδημος, που σημαίνει την νίκη του δήμου, του λαού.

Τον Νικόδημο αναφέρει μόνον ο ευαγγελιστής Ιωάννης, εξιστορώντας την μεγάλη επίδραση που άσκησε η διδασκαλία του Ιησού σε κάποιους, δυστυχώς ελάχιστους, Ιουδαίους αξιωματούχους. Περιγράφει με γλαφυρότητα την πρώτη συνάντηση του Κυρίου με τον βουλευτή Νικόδημο, (Ιωάν.19,39). Συναντήθηκαν κρυφά τη νύχτα, όχι προφανώς από φόβο, άλλωστε διαφαίνεται από τα ιερά κείμενα ότι ήταν θαρραλέος και ριψοκίνδυνος, αλλά από συνήθεια, διότι στην νυκτερινή ησυχία είναι ευκολότερη η κατανόηση υψηλών εννοιών.

Το ανήσυχο και ερευνητικό πνεύμα του Νικοδήμου σαγηνεύτηκε από την πρωτόγνωρη διδασκαλία του Ιησού, η οποία δεν είχε καμιά σχέση με τις ανιαρές ραβινικές ερμηνείες του μωσαϊκού νόμου, ο οποίος είχε γίνει την εποχή εκείνη τυραννικός για τους Ιουδαίους. Από το στόμα του Μεγάλου Δασκάλου άκουσε για πρώτη φορά για «αναγέννηση», ως τον μόνο δρόμο για την Βασιλεία των Ουρανών. Στην αρχή δεν κατάλαβε ο Νικόδημος και νόμιζε ότι μιλούσε για μια νέα σωματική γέννηση, αλλά στη συνέχεια της, υψηλής σε σωτήρια νοήματα, συζήτησης,

κατανόησε ότι πρόκειται για την πνευματική αναγέννηση, με το άγιο Βάπτισμα και την αναγεννητική ενέργεια του Αγίου Πνεύματος. Ο Νικόδημος δεν εξέφρασε καμιά αμφιβολία για τα μεγάλα αυτά και σωτήρια διδάγματα του Ιησού, παρά μόνο εξέφρασε την έκπληξή του (Ιωαν.3,9). Μετά από αυτό, ενθουσιάστηκε και εντάχτηκε στην ευρύτερη ομάδα του Κυρίου.

Ο μορφωμένος Νικόδημος άκουσε για πρώτη φορά πως όλοι οι άνθρωποι είναι παιδιά του Θεού και προορισμένοι για τη σωτηρία. Ως φαρισαίος είχε τη στρεβλή αντίληψη ότι μόνον οι Ιουδαίοι είναι οι «ευλογημένοι του Θεού», ότι «ο Θεός ανήκει μόνο στους Ιουδαίους», ότι «μόνον αυτοί προορίζονται να σωθούν και να γίνουν οι κυβερνήτες του κόσμου», κάτι που τον προβλημάτιζε έντονα. Τώρα πια άλλαξε γνώμη και είδε την πορεία του κόσμου με άλλη προοπτική.

Προφανώς είχε κατανοήσει πληρέστερα από τους μαθητές του Χριστού, ότι «δει αυτόν εις Ιεροσόλυμα απελθείν και πολλά παθείν από των Πρεσβυτέρων και Αρχιερέων και Γραμματέων και αποκτανθήναι και τη τρίτη ημέρα εγερθήναι» (Μαρκ.8,31) και για τούτο, όπως θα δούμε στη συνέχεια, δεν σκανδαλίστηκε, δεν απίστησε, δεν λύγησε με το Πάθος του Χριστού, αλλά Τον υπερασπίστηκε στο Μεγάλο Συνέδριο, Του παραστάθηκε, ζήτησε, μέσω του Ιωσήφ, από τον Πιλάτο το ακήρατο Σώμα Του, το έθαψε με τιμές, αναμένοντας προφανώς και την ανάστασή Του.

Την τελευταία εορτή της Σκηνοπηγίας, όταν οι Φαρισαίοι σχεδίαζαν να συλλάβουν τον Ιησού, με στημένες κατηγορίες και χωρίς απολογία, ο Νικόδημος τους επιτίμησε, με σφοδρότητα, λέγοντας πως «μη ο νόμος ημών κρίνει τον άνθρωπον, εάν μη ακούση παρ' αυτού πρότερον και γνω τι ποιεί» (Ιωαν.7,51). Επικαλείται τον νόμο για να υπερασπιστεί τον Ιησού. Ο Μωσαϊκός Νόμος έδινε το δικαίωμα της απολογίας (Δευτ.1,16), αλλά και ως μορφωμένος ελληνιστής είχε κατά νουν και το αρχαιοελληνικό: «μηδενί δίκην δικάσης πριν αμφοίν μύθον ακούσης». Έτσι απέτρεψε την σύλληψη του Ιησού.

Μετά την οριστική σύλληψή Του στο Όρος των Ελαιών και την προσαγωγή Του να δικαστεί ενώπιον του Μεγάλου Συνεδρίου τη δραματική εκείνη νύχτα, ο Νικόδημος έδειξε καταπληκτικό θάρρος, υπερασπιζόμενος τον Ιησού, αψηφώντας την φοβερή εχθρότητα των συνέδρων. Τόσον ο ίδιος όσον και ο Ιωσήφ ο από Αριμαθαίας, ως νομομαθείς, παρενέβαλαν προσκόμματα στην εκ των προτέρων ληφθείσα απόφαση του Συνεδρίου, για την άδικη καταδίκη του Χριστού. Αλλά οι πονηροί σύνεδροι, με επικεφαλής τον Αρχιερέα Καϊάφα και τις ψευδομαρτυρίες των δύο ψευδομαρτύρων, απέσπασαν από τον Ιησού την ομολογία, που ζητούσαν, ότι δηλαδή «ἐαυτὸν Θεοῦ υἱὸν ἐποίησεν» (Ιωάν.19,7), με το «συ είπας» (Ματθ.26,64).

Σύμφωνα με τον Μωσαϊκό Νόμο: «επί δυσί μαρτύρων σταθήσεται παν ρήμα ... (και) επί δυσί μάρτυσιν η επί τρισίν μάρτυσιν αποθανείται ο αποθνήσκων» (Δευτ.17,7 - 8), σε αυτή τη διάταξη στήριξαν την κατηγορία.

Ο Χριστός τελικά χαρακτηρίστηκε «ένοχος θανάτου» και παραδόθηκε στους Ρωμαίους να επικυρώσουν την απόφασή τους, «ίνα σταυρωθεί». Οι μαθητές, εκτός του Ιωάννη Τον εγκατέλειψαν «δια τον φόβον των Ιουδαίων» (Ιωάν,20,19). Του παραστάθηκε η Θεοτόκος Μητέρα Του και οι Άγιες Μυροφόρες. Μετά το «τετέλεσται», έπρεπε να κατεβούν τα σώματα του Ιησού και των δύο ληστών από τους σταυρούς, διότι δεν επιτρέπονταν να παραμένουν στη θέα των Ιουδαίων, οι οποίοι θα εόρταζαν το Πάσχα. Τότε οι δύο άρχοντες, ο Νικόδημος και ο Ιωσήφ, αποφάσισαν να αναλάβουν την αποκαθήλωση και την ταφή του Διδασκάλου. «...έλθων Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, εὐσχήμων βουλευτής, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, τολμήσας εἰσῆλθε πρὸς Πιλάτον καὶ

ἤτησατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. ὁ δὲ Πιλάτος ἐθαύμασεν εἰ ἤδη τέθνηκε, καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλαι ἀπέθανε· καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος ἔδωρῆσατο τὸ σῶμα τῷ Ἰωσήφ. καὶ ἀγοράσας σινδὸνα καὶ καθελῶν αὐτὸν ἐνείλησε τῇ σινδόνι καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν μνημείῳ, ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας, καὶ προσεκύλισε λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου» (Μαρκ.15,43-46)

Ο ευαγγελιστής Ιωάννης συμπληρώνοντας την αφήγηση του ευαγγελιστή Μάρκου, αναφέρει ότι ο Νικόδημος «φέρων μίγμα σμύρνης και αλόης ως λίτρας εκατόν, έλαβον ουν το σώμα του Ιησού και έδησαν αυτό εν οθονίοις μετά των αρωμάτων, καθώς έθος εστί τοις Ιουδαίοις ενταφιάζειν» (Ιωάν.19,39-40).

Τόσο τα ιερά κείμενα, όσο και η αρχέγονη χριστιανική παράδοση σιωπά για την κατοπινή ζωή και δράση του Νικοδήμου. Κάποια μεταγενέστερη παράδοση αναφέρει ότι οι Ιουδαίοι, εξαιτίας της προσήλωσής του στον Ιησού και την ενέργειά του να αποδώσει τιμές στην ταφή Του, τον καθαίρεσαν από το αξίωμά του και τον εξόρισαν από την Ιερουσαλήμ. Προφανώς έζησε ως πιστό μέλος της Εκκλησίας, χωρίς να γνωρίζουμε αν έλαβε κάποιο εκκλησιαστικό αξίωμα.

Στο όνομά του εμφανίστηκε τον β΄ αιώνα, ένα απόκρυφο «ευαγγέλιο», το λεγόμενο «Ευαγγέλιο του Νικοδήμου», το οποίο βεβαίως ανήκει σε άλλο άγνωστο συγγραφέα και περιγράφει, με τρόπο απλοϊκό, σκηνές από τη ζωή του Ιησού και κύρια την κάθοδό Του στον Άδη.

Κάποια άλλη αρχαία παράδοση αναφέρει ότι υπέστη μαρτυρικό θάνατο. Κατ' άλλους κοιμήθηκε ειρηνικά σε βαθύ γήρας και ενταφιάστηκε από τον γνωστό και

ανεκτικό προς τους χριστιανούς ραβίνο Γαμαλιήλ, κοντά στον πρωτομάρτυρα Στέφανο στην κώμη Καφαργάμαλα.

Η μνήμη του, μαζί με αυτή του Ιωσήφ του από Αριμαθαίας και των αγίων Μυροφόρων Γυναικών τιμάται την Γ΄ Κυριακή από του Πάσχα.

Η αγία και ηρωική μορφή του Μυροφόρου Νικοδήμου πρέπει να μας εμπνέει στερεά πίστη στο Σωτήρα μας Χριστό και να μας δίνει ηρωικό φρόνημα, με αταλάντευτο ομολογητικό χαρακτήρα, όπως εκείνου, διότι «οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεὸς Πνεῦμα δειλίας, ἀλλὰ δυνάμεως καὶ ἀγάπης καὶ σωφρονισμοῦ», ὥστε να μην επαισχυνόμαστε «τὸ μαρτύριον τοῦ Κυρίου ἡμῶν» (Β΄ Τιμ.1,7)! Η τραγική εσχατολογική και αποκαλυπτική εποχή μας απαιτεί ηρωική δημόσια και στεντόρεια ομολογία, ὅτι ο Χριστός είναι ο μοναδικός μας σωτήρας, και κανένας άλλος, καθότι, «οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἢ σωτηρία· οὐδὲ γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς» (Πραξ.4,12)!